

Wpi. dn. 01-09-2021

Katowice, 26 sierpnia 2021 roku

Nr rkp. 41665/21
Wzrost: Bernadeta Kalinowska

Urząd Marszałkowski
Województwa Śląskiego
ul. Ligonia 46
40-037 Katowice
e-mail: marszal@slaskie.pl

Skarżący:

reprezentowany przez r.p.t.

Adres Kancelarii:

E-mail:

SKARGA

w sprawie uchwały Nr VI/14/12/2019 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 października 2019 r.

Działając w imieniu mojego Mocodawcy, w oparciu o pełnomocnictwo, którego odpis przedkładam wraz ze skargą, na podstawie art. 227 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U.2021.735 t.j. z dnia 2021.04.21) **wskazuję**, iż obszar chronionego krajobrazu objęty uchwałą Nr VI/14/12/2019 Sejmiku Województwa Śląskiego na obszarze działek o numerach ewidencyjnych: 110/5, 110/6, 110/7, 110/9, 110/15, 110/16, 110/17, 110/18, 110/21, 110/23, 110/25, 110/26; w skutek postępujących zmian w środowisku, obszar utracił cechy wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, a zaistniałe zmiany mają charakter bezpowrotny.

W związku z powyższym, **wnoszę o:**

1. przeprowadzenie inwentaryzacji środowiskowej umożliwiającej określenie bioróżnorodności przyrodniczej obszaru;
2. podjęcie uchwały w przedmiocie zmniejszenia obszaru chronionego krajobrazu na obszarze działek o numerach ewidencyjnych 110/5, 110/6, 110/7, 110/9, 110/15, 110/16, 110/17, 110/18, 110/21, 110/23, 110/25, 110/26.

I. UZASADNIENIE FAKTYCZNE

1. Uchwałą nr VI/14/12/2019 z dnia 21 października 2019 r. (*zwana dalej: Uchwałą*) Sejmik Województwa Śląskiego podjął uchwałę w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dobra-Wilkoszyn”, wyznaczając 706,06 ha powierzchni obszaru chronionego krajobrazu na terenie miasta Jaworzna.
2. Obszar Chronionego Krajobrazu "Dobra-Wilkoszyn" utworzony został na mocy Uchwały Rady Miejskiej w Jaworznie nr XXXIV/225/93 w 1993 r. Początkowo powierzchnia obszaru chronionego wynosiła 79,20 ha. Następnie uchwałą Rady Miejskiej w Jaworznie nr XL/337/94 z dnia 27 stycznia 1994 r., obszar chroniony został powiększony do 321,87 ha. Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego obszar został powiększony do 706,06 ha, obejmując działki ewidencyjne stanowiące własność Skarżącego.

3. W § 3 Uchwały wprowadzono ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, w celu zachowania ich trwałości i różnorodności biologicznej.
4. Skarżący zlecił przeprowadzenie dwóch inwentaryzacji środowiskowych, pierwsza została sporządzona 27 sierpnia 2020 r., natomiast druga 19 sierpnia 2021 r. Inwentaryzacje zostały sporządzone w celu ustalenia aktualnych warunków siedliskowych i różnorodności biologicznej.

Ia. Wnioski ze sporządzonych inwentaryzacji środowiskowych.

5. Inwentaryzacje środowiskowe zostały sporządzone przez niezależnych specjalistów w zakresie botaniki, z wykorzystaniem odmiennych metod badawczych.

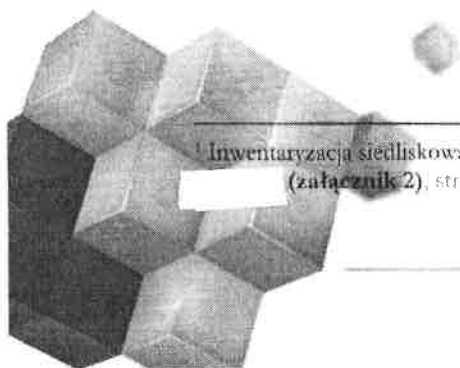
a) Inwentaryzacja Siedliskowa sporządzona przez _____ z dnia 27 sierpnia 2020 r.

6. Po dokonaniu środowiskowej inwentaryzacji stwierdzono aż 80% **powierzchni porośniętej dwoma ekspansywnymi gatunkami roślin** (trzcinnik piaskowy oraz nawłóć olbrzymia). Nie stwierdzono żadnych gatunków roślin, ani zwierząt objętych ochroną w dokumencie „Waloryzacja Przyrodnicza Miasta Jaworzna”.
7. Według autora inwentaryzacji postępująca sukcesja skutkując powstaniem nowych zagrożeń, co wzmacnia potrzebę przeprowadzenia inwentaryzacji obszaru, bowiem „Porośnięcie nawłocią i trzcinnikiem tworzy ryzyko wystąpienia pożarów w okresie wiosennym w związku z dużą ilością suchej biomasy”¹.
8. Obszar objęty inwentaryzacją został zaklasyfikowany jako zdegradowany użytek zielony cechujący się **intensywnym** wzrostem nawłoci i trzcinnika kosztem mniejszej roślinności zielnej.
9. Stwierdzono występowanie licznych gatunków inwazyjnych, jednak nie stwierdzono występowania gatunków objętych ochroną ścisłą bądź częściową oraz gatunków z czerwonej listy roślin.

b) Inwentaryzacja w zakresie szaty roślinnej sporządzona przez _____ z dnia 19 sierpnia 2021 r.

10. Inwentaryzację przeprowadzono w okresie lipiec-sierpień 2021 r., co pozwoliło na uchwycenie właściwego zakresu zmienności układu jakościowego i ilościowego flory roślin naczyniowych budujących zinwentaryzowane fitocenozy tj. w optimum rozwoju większości taksonów.
11. W trakcie badań przeszukano potencjalne miejsca występowania gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną prawną z uwzględnieniem gruntów w bezpośrednim sąsiedztwie.
12. Obszar przedstawia niewielką wartość pod względem botanicznym, a w obecnym stanie pozostaje miejscem występowania licznych obcych gatunków inwazyjnych oraz ekspansywnych.

¹ Inwentaryzacja siedliskowa obszaru z dnia 27 sierpnia 2020 r., wykonana przez _____ (załącznik 2), str. 34.

13. Przewidywanymi przez autora tendencjami zmian obszaru jest ujednoczenie składu gatunkowego, a także zwiększenie udziału lekkonasiennych drzew i krzewów w drodze sukcesji naturalnej.²
14. Inwentaryzowane działki nie sąsiadują bezpośrednio z płatami fitocenoz stanowiących identyfikator fitosocjologiczny siedlisk przyrodniczych sieci Natura 2000, ani nie stanowią ich naturalnego ekotonu.
15. Na obszarze wskazanych działek nie stwierdzono zbiorowisk leśnych, jedynie nałot lekkonasiennych drzew i krzewów.

II. UZASADNIENIE PRAWNE.

a) Pojęcie obszaru chronionego krajobrazu.

16. Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (zwana dalej: u.o.p.), obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.
17. Obszar chronionego krajobrazu stanowi jedną z form ochrony przyrody (art. 6 ust. 1 pkt 4 u.o.p.). W myśl art. 23 ust. 1 u.o.p., obszar chronionego krajobrazu powinien spełniać wszystkie wymienione w nim przesłanki kumulatywnie.³ Podstawową przesłanką umożliwiającą uchwalenie obszaru chronionego krajobrazu jest **występowanie zróżnicowanych ekosystemów**, o spełnieniu tego warunku będzie można mówić w sytuacji, gdy na stosunkowo małym obszarze wystąpi duże zróżnicowanie rzeźby terenu, wód, warunków klimatycznych oraz świata roślinnego i zwierzęcego. Wskazuje się, że obszar chronionego krajobrazu powinien być alternatywnie wartościowe ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnić funkcję korytarzy ekologicznych.
18. Wskazania wymaga, że każdy krajobraz ma określoną wartość przyrodniczą. Istotna wartość przyrodnicza będzie uzasadniała objęcie danego terenu formą ochrony przyrody.⁴ Obszary chronionego krajobrazu mają na celu ochronę krajobrazów nie tylko ze względów ekologicznych, ale także ze względu na ważne funkcje społeczne.

b) Bezpowrotny charakter zmian środowiskowych – przyczyna zmniejszenia obszaru chronionego krajobrazu.

19. Zgodnie z art. 23 ust. 2 u.o.p. likwidacja lub zmniejszenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, wyłącznie z powodu bezpowrotnej utraty wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach i możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.
20. Przeprowadzone inwentaryzacje środowiskowe stwierdzają postępujący proces ujednoczenia składu gatunkowego na wskazanym obszarze, gdzie w większości występują gatunki inwazyjne. Obecnie zarówno w 2020r., jak i 2021r. nie stwierdzono występowania gatunków chronionych, ani

² Inwentaryzacja w zakresie szaty roślinnej obszaru położonego na terenie miasta Jaworzno wykonana przez
" (załącznik 3), str. 13.

³ Gruszecki Krzysztof, Komentarz do ustawy o ochronie przyrody, art. 23, wyd. II, 2020 r.

⁴ Jarosław Dobkowski, Uwagi o funkcjach obszarów chronionego krajobrazu, 2019 r.

zróznicowania składu gatunkowego, co dowodzi stwierdzenie zawarte w drugiej inwentaryzacji „Szata roślinna wszystkich analizowanych działek jest niemal jednolita.”.

21. Zmniejszenie lub likwidacja obszaru chronionego krajobrazu następuje wyłącznie z powodu bezpowrotnej utraty wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach i możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.
22. Stwierdzenie aktualnej utraty tych walorów w stosunku do okresu tworzenia obszaru chronionego krajobrazu jest praktycznie niemożliwe. Możliwe jest natomiast stwierdzenie, czy obszary chronionego krajobrazu aktualnie pełnią lub posiadają potencjał do pełnienia funkcji, które zostały im przypisane w definicji ustawowej (co zostało poczynione przez Skarżącego). Można również podjąć próbę oceny aktualnego stopnia degradacji walorów krajobrazowych.

c) **Możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.**

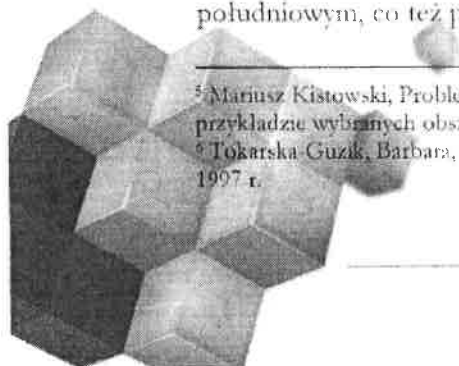
23. Według niektórych autorów istnienie walorów pozwalających na zaspokojenie potrzeb turystyczno-wypoczynkowych, określonych w art. 23 u.o.p. stanowi jedną z dwóch przesłanek fakultatywnych, **niezbędnych do uchwalenia obszaru chronionego krajobrazu.**⁵
24. Omawiany obszar objęty wskazanymi wcześniej działkami ewidencyjnymi nie posiada żadnych walorów turystycznych, ani nie posiadał takich walorów w przeszłości.
25. Art. 23 u.o.p. wskazując cele jakim taka forma ochrony przyrody ma służyć. Wyluczając cele wskazane w art. 2 ust. 2 u.o.p., obszar chronionego krajobrazu powinien pełnić funkcje związane z turystyką lub wypoczynkiem. Wskazany obszar nigdy nie pełnił wspomnianych funkcji turystycznych i wypoczynkowych, o czym świadczy brak wszelkich szlaków pieszych przechodzących przez grunt skarżącego i brak jakiegokolwiek infrastruktury małej architektury.
26. W 1997 r. na obszarze ówczesnego obszaru chronionego krajobrazu (zlokalizowanego na północ od ul. Ciężkowickiej) znajdują się trzy udokumentowane trasy turystyczne, jednak żadna z tych tras nie przechodzi przez obszar chronionego krajobrazu, powiększonego Uchwałą.⁶
27. Powiększony Uchwałą obszar chronionego krajobrazu, na powiększonych terenach nie pełni funkcji turystycznych wskazanych przez ustawę o ochronie przyrody.

d) **Korytarze ekologiczne.**

28. U.o.p. w art. 5 ust. 2, posiada definicję legalną korytarza ekologicznego, stwierdzając, że jest to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt i grzybów.
29. Korytarze ekologiczne pełnią funkcje umożliwiające się swobodne przemieszczanie się zwierząt i roślin na tereny podobnych środowisk. Korytarz ekologiczny to najczęściej preferowana droga przemieszczania się zwierząt. Korytarze posiadają wydłużony kształt struktury przestrzennej i umożliwiają ich zaobserwowanie w środowisku.
30. Wskazania wymaga, że powieszony obszar na południe od ulicy Ciężkowickiej nie posiada żadnych korytarzy ekologicznych umożliwiających pokonywanie drogi asfaltowej. Zwierzęta z terenów objętych w przeszłości obszarem chronionego krajobrazu nie mają możliwości migracji w kierunku południowym, co też przyczynia się do braku występowania chronionych gatunków.

⁵ Mariusz Kistowski, Problemy weryfikacji zasięgu i reżimu ochronnego obszarów chronionego krajobrazu na przykładzie wybranych obszarów w województwie pomorskim, 2016 r.

⁶ Tokarska-Guzik, Barbara, Obszar chronionego krajobrazu "Dobra Wilkoszyn" w Jaworznie: ścieżka dydaktyczna, 1997 r.

31. Obszar nie może pełnić funkcji korytarza ekologicznego, bowiem znajduję się w części otoczonej z każdej strony obszarami zielonymi, w tym lasami. Dokonując inwentaryzacji nie stwierdzono objawów migracji roślin i zwierząt na terenie stanowiącym własność Skarżącego.

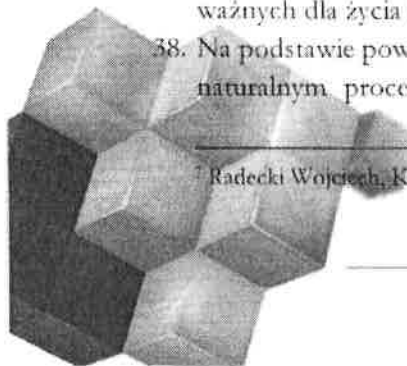
e) **Przeprowadzenie inwentaryzacji środowiskowej.**

32. Powiększenie obszaru chronionego krajobrazu o 384,19 ha, nie było poprzedzone sporządzeniem odpowiednich ekspertyz, dokumentujących występujący stan środowiska.
33. Uchwałę podjęto bez dokonania odpowiedniej, rzetelnej analizy środowiskowej obszaru. Uchwałę podjęto na podstawie dokonanej w 2011 r. Waloryzacji Przyrodniczej Miasta Jaworzna. We wskazanym dokumencie omawiany obszar stanowi **projektowany użytek ekologiczny o obszarze ponad 46 ha**. Niestety w dokumencie nie znajdziemy żadnych dowodów dokumentujących występowanie wskazanych gatunków zagrożonych. Podczas dwóch prywatnych inwentaryzacji środowiskowych w okresie letnim, nie stwierdzono występowania gatunków: *Liparis loeselii*, *Lycopodiella inundata* czy też *Drosera anglica*. Dodatkowo powierzchnia obszaru projektowanego użytku ekologicznego znacząco odbiega od powiększonego obszaru chronionego krajobrazu.
34. Istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że obszar **nie posiadał lub bezpowrotnie utracił** cechy niezbędne do uchwalenia obszaru chronionego krajobrazu, toteż niezbędne jest przeprowadzenie odpowiednich badań, umożliwiających stwierdzenie zróżnicowania ekosystemów.

III. **Odpowiedź na pismo tut. urzędu z dnia 18.08.2021 r. w sprawie zmniejszenia obszaru objętego Uchwałą.**

35. Organ w odpowiedzi na pismo Skarżącego z dnia 25 maja 2021 r., organ stwierdził, że „Podstawowym celem wyznaczania obszarów chronionego krajobrazu, w świetle przepisów ww. ustawy, **nie jest zatem ochrona siedlisk przyrodniczych oraz populacji chronionych gatunków roślin.**”
36. Chcąc ustosunkować się do powyższego, należy wskazać, iż podstawowe cele dotyczące ochrony przyrody zostały opisane w art. 2 ust. 2 u.o.p. Cele określone w przepisie art. 23 u.o.p. stanowią jedynie uzupełnienie ogólnych celów ustawodawcy. Wobec tego należy stwierdzić, iż argumentacja organu jest błędna, a ochrona siedlisk przyrodniczych i populacji chronionych gatunków roślin oraz zapewnienie ciągłości istnienia gatunków stanowi podstawowy cel, który przyświecał podjęciu Uchwały.
37. W odpowiedzi na zarzut degradacji gruntów z winy właściciela, należy wskazać, że przepis art. 15 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1326) odnosi się do sytuacji **degradacji gleby**, tj. „W naukach rolniczych przez degradację gleby rozumie się naturalne lub sztuczne upośledzenie którejkolwiek funkcji gleby w ekosystemie i zmniejszenie się jej żyzności wskutek pogorszenia się właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych, ważnych dla życia i rozwoju roślin”.⁷
38. Na podstawie powyższej definicji, należy stwierdzić iż łąki klasy IV, stanowiące nieużytek rolny, w naturalnym procesie nie mogą prowadzić do dalszej degradacji. Dopiero przeprowadzenie

⁷ Radecki Wojciech, Komentarz do ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Art. 15, 2012 r.

niewłaściwych zabiegów agrotechnicznych może prowadzić do degradacji gleby. Brak podejmowania jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych nie może przyczynić się do degradacji gleby.

Załączniki:

1. Pełnomocnictwo z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.
2. Inwentaryzacja siedliskowa obszaru z dnia 27 sierpnia 2020 r. wykonana przez ,
3. Inwentaryzacja w zakresie szaty roślinnej obszaru położonego na terenie miasta Jaworzno wykonana przez .

podpis pełnomocnika

